

ХРИСТО ФОТЕВ (1934-2002-2011): ПРИСЪСТВИЕ В ОТСЪСТВИЕТО

Д-р Георги Чалдъков
Бургас-Варна, 24.03.2011 г.

“Българин и жител на Бургас”, Христо Фотев е роден на 25 март - Благовещение - през 1934 г. в Истанбул. И 68 години след това, на 27 юли - Свети Седмочисленици – през 2002 г. тръгна от София с „асансьора към небето”.

Ако беше жив, а можеше да бъде жив:

Но аз съм жив – на гарата съм в девет.

...Приемам възхитителния риск

да бъда жив, не някакъв излишен

и мъртъв Христо Фотев да съм аз...

Това ми напомня древнокитайското учение *Yin-Yang* – всяко явление съдържа в себе си и противоположното на него – нощ (Ин) и ден (Ян), тъмно и светло, жена и мъж, луна и слънце, болест и здраве, смърт и раждане. Китайците са вярвали, че представени така, явленията и промените (*changes*) могат лесно (*easy*) да се възприемат и обясняват. Както и „присъствие в отсъствието”, описано в *The Book of Ease*, наричана още *The book of Changes*.

Така 77 години със или 9 години без Христо Фотев (1934–2002–2011) са цикли на явлението Фотев.

В “Поезия на екстаза” професор Светлозар Игов е написал: „Не знам много ли са българските градове, които могат да се похвалят, че са обезсмъртени в толкова хубави стихове. А и не знам дали е правилно да нарека Бургас родното място на поета Христо Фотев, а не Христо Фотев – родината на поетичния Бургас. Поне за мен Бургас винаги е присъствал такъв, какъвто го е създал в поезията си Христо Фотев. Защото не градовете създават поетите, а поетите – градовете”.

И така Бургас е градът на Христо Фотев и градът, създаден от Христо Фотев.

Както Таити е островът на и островът от Пол Гоген. Според едно предание, когато разбрали за смъртта му (8 май 1903 г.), таитяните извикали "Гоген е мъртъв. Няма рай."

И Хорхе Луис Борхес – в разказа си “Тльон, Укбар, *Orbis Tertius*” – има подобен мотив: „Предметите на Тльон се удвояват; те са склонни обаче и да изчезват или да губят известни черти, когато хората забравят за тях. Класически пример за това е един праг, който съществувал дотогава, докато на него стоял някакъв старец, и който изчезнал след смъртта му.”

Подобен пример за това е “Духът на един град, който съществувал дотогава, докато в него живял един Поет, и който изчезнал след смъртта му.”